

Advies en Faciliteiten

AF

Stadskantoor
Lübeckplein
Postbus 538
8000 AM Zwolle
Telefoon (038) 498 2383
www.zwolle.nl

Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

Maart 2017

Opdrachtgever	Maarten Ivens, Leefbaarheid & Veiligheid
Opdrachtnemer	Ingeborg Evenblij, Onderzoek & Informatie
Versie	1
Datum	9 maart 2017

Inhoud

Conclusies	3
1 Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Aanpak evaluaties	5
1.2.1 Groep A: Bewoners	5
1.2.2 Groep B: Horeca	7
1.2.3 Groep C: Politie	7
1.3 Rapportage	8
2 Bewoners	9
2.1 Algemene beoordeling vrije sluitingstijden	9
2.2 Gevoel van veiligheid in de binnenstad	9
2.3 Ervaren overlast	10
2.4 Beoordeling uitgaansleven	11
2.5 Uitgaansgedrag bewoners	11
2.6 Gevolgen vrije sluitingstijden	12
2.6.1 Positieve gevolgen	13
2.6.2 Negatieve gevolgen	13
3 Horecabedrijven	14
3.1 Algemene beoordeling vrije sluitingstijden	14
3.2 Beoordeling uitgaansleven	14
3.3 Veiligheid op straat	15
3.4 Gebruik vrije sluitingstijden	15
3.5 Veiligheidsmaatregelen	16
3.6 Gevolgen vrije sluitingstijden voor horecabedrijven	16
3.6.1 Aantal bezoekers	16
3.6.2 Veiligheid uitgaansleven	17
3.6.3 Positieve gevolgen	18
3.6.4 Negatieve gevolgen algemeen	18
3.7 Verbeterpunten verantwoordelijkheid horecabedrijven	18
3.8 Gewenste veranderingen in de regeling vrije sluitingstijden	19
4 Politie	20
4.1 Rapportage van de politie	20
4.2 Horeca-incidenten in de binnenstad	21
Bijlage	22

Conclusies

Van 1 augustus 2016 tot 1 augustus 2017 loopt in Zwolle de pilot vrije sluitingstijden voor horecabedrijven, op basis van het Initiatiefvoorstel Bruisend Zwolle. De afspraak is gemaakt dat halverwege de pilot een tussenevaluatie plaatsvindt, om eventueel op onderdelen te kunnen bijsturen voor de resterende periode van de pilot. Hiertoe heeft de afdeling Onderzoek & Informatie zowel voorafgaand aan de pilot als na een half jaar onderzoek uitgevoerd onder bewoners van de binnenstad en onder horecabedrijven. Ook heeft de politie een analyse gemaakt op basis van geregistreerde incidenten in de binnenstad.

Het Initiatiefvoorstel beschrijft de volgende doelen van het instellen van de regeling vrije sluitingstijden:

1. Minder regelgeving voor ondernemers
2. Spreiding van huisgaand uitgaanspubliek
3. Betere beheersbaarheid van het Zwols nachtleven

Deze doelen als uitgangspunt nemend, zijn de belangrijkste conclusies in deze tussenevaluatie als volgt:

- Ad 1. Zowel bewoners als horecabedrijven ervaren een grotere vrijheid voor de horecabedrijven, met meer mogelijkheden om in te spelen op de behoefte van het publiek. De venstertijden worden door de horecabedrijven die daarmee te maken hebben als minder prettig ervaren. Dat geldt in mindere mate ook voor de verplichting van het hebben van een portier na 03.00 uur 's nachts.
- Ad 2. Een betere spreiding van huisgaand uitgaanspubliek wordt door bewoners en horecabedrijven vaak genoemd als positief gevolg van de regeling vrije sluitingstijden. Anderzijds noemen bewoners en horecabedrijven als negatief gevolg ook dat er hierdoor langer sprake is van overlast respectievelijk dat het langer onrustig blijft op straat.
- Ad 3. Het uitgaansleven en verschillende aspecten met betrekking hiertoe wordt na een half jaar van de pilot door bewoners gelijk of gunstiger beoordeeld dan ervoor. Bovendien lijken bewoners minder overlast te ervaren. Uit de politiecijfers lijkt echter op te maken dat het aantal overlastincidenten in de binnenstad is toegenomen.

Tot slot is de algemene houding van bewoners en horecabedrijven tegenover de regeling vrije sluitingstijden na een half jaar positiever dan voor de start van de pilot.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Zwolse gemeenteraad heeft op maandag 4 april 2016 ingestemd met het Initiatiefvoorstel Bruisend Zwolle, dat door zeven fracties was ingediend. Dit betekent dat er als proef gedurende een jaar vrije sluitingstijden gelden voor de horeca in Zwolle. Deze proef is op 1 augustus 2016 van start gegaan. Voor de precieze inhoud van de pilot wordt verwezen naar het Initiatiefvoorstel.

Op basis van het initiatiefvoorstel heeft de raad het volgende besloten:

1. In te stemmen met het initiatiefvoorstel “Bruisend Zwolle”, waarbij:
 - 1.1 Een proefperiode van een jaar wordt gestart waarin de sluitingstijden voor de horeca worden vrijgegeven in de gehele gemeente Zwolle.
 - 1.2. Een venstertijd wordt ingesteld tussen 04:00 uur en 08:00 uur, welke geldt voor horecabedrijven die alcoholische dranken schenken binnen deze venstertijd.
 - 1.3. Alle horecabedrijven die na 03.00 uur geopend zijn de verplichting hebben tot het hebben van een gecertificeerde portier bij de deur.
 - 1.4. De proefperiode na een jaar wordt geëvalueerd.
2. Het college te vragen het initiatiefvoorstel uit te werken tot een concreet voorstel tot implementatie van de pilot vrije horecasluitingstijden, waarbij:
 - 2.1 De huidige regelgeving met betrekking tot coffeeshops en paracommercie blijft gehandhaafd.
 - 2.2 De pilot ook geldt voor horecagelegenheden die vallen binnen andere toegestane bestemmingen.

In het initiatiefvoorstel wordt het beoogde effect van vrije sluitingstijden als volgt beschreven:

Het beoogd effect van het initiatiefvoorstel is het bruisender maken van de (binnen)stad en ruimte bieden aan veranderende uitgaanswensen. Doel van het voorstel is minder regelgeving voor ondernemers, spreiding van huisgaand uitgaanspubliek en een betere beheersbaarheid van het Zwolse nachtleven.

Afgesproken is dat de pilot wordt geëvalueerd. Hierover staat in het initiatiefvoorstel het volgende:

Halverwege de pilot (na een half jaar) vindt een midterm review plaats waarbij gegevens worden aangeleverd door de politie (aangiftecijfers), de horeca (enquête) en bewoners (enquête). Aan de hand van de uitkomsten van deze midterm review kan op onderdelen bijgestuurd worden, indien dit door alle partijen wenselijk wordt geacht.

Na de proefperiode met de vrijgegeven horecasluitingstijden stelt de ambtelijke organisatie een evaluatie op waarin de volgende kritieke succesfactoren worden getoetst aan het nieuwe beleid:

- a. Ervaringen en aanbevelingen van álle belanghebbenden (bewoners, horecaondernemers, politie, gemeente, consumenten);
- b. Verander(en)d consumentengedrag;
- c. Uitgaansoverlast: toename, neutraal, of afname.

Datum 9 maart 2017
Ons kenmerk Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

De afdeling Onderzoek & Informatie draagt zorg voor de beide evaluaties. Dit rapport betreft de uitkomsten van de tussenevaluatie (midterm review).

1.2 Aanpak evaluaties

Ten behoeve van de evaluaties van de pilot worden vijf doelgroepen onderscheiden:

- A. Bewoners (binnenstad en directe omgeving)
- B. Horeca
- C. Politie
- D. Bezoekers
- E. Gemeente

Op basis van de gemaakte afspraken over de tussentijdse- en eindevaluatie, moeten de benoemde doelgroepen in drie metingen worden bevraagd:

- Nulmeting (voor de start van vrije sluitingstijden) – juli 2016
- Tussenmeting (na een half jaar van de pilot) – februari 2017
- Eindmeting (na een jaar) – augustus 2017

De doelgroepen bewoners, horeca en politie worden in zowel de nulmeting, de tussenmeting als de eindmeting betrokken. De bezoekers en gemeente zullen uitsluitend deel uitmaken van de eindmeting. De nulmeting, die heeft plaatsgevonden voordat de vrije sluitingstijden waren ingegaan, is nodig om in beeld te kunnen brengen of zich veranderingen in de mening of ervaringen van de doelgroepen voordoen als gevolg van de regeling vrije sluitingstijden.

Van de drie doelgroepen die betrokken zijn in de tussenevaluatie wordt de werkwijze voor de evaluaties beschreven.

1.2.1 Groep A: Bewoners

Van de bewoners is input nodig voor de tussenevaluatie en de eindevaluatie, door middel van onderzoek. Deze doelgroep is dus betrokken in de nulmeting en de tussenmeting en zal ook worden meegenomen in de eindmeting.

De doelgroep bewoners bestaat uit de inwoners van de Binnenstad en de schil daaromheen. De Binnenstad bestaat uit de buurten Binnenstad-zuid, Binnenstad-noord en Noordereiland. De schil eromheen bestaat uit de buurten Het Noorden, Schildersbuurt, Bollebieste, Dieze-centrum, Bagijnneweide (gezamenlijk schil noord) en Stationsbuurt, Oud-Assendorp, Wezenlanden en Kamperpoort (gezamenlijk schil zuid).

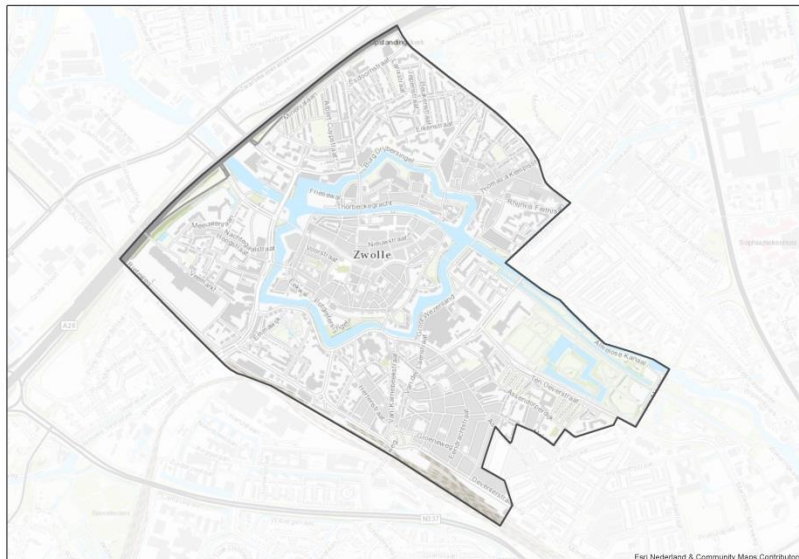
Datum

9 maart 2017

Ons kenmerk

Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

Figuur 1: Woongebied respondenten (doelgroep bewoners)

De gemeente Zwolle heeft een eigen burgerpanel, met inwoners die hebben aangegeven bereid te zijn meerdere keren per jaar een vragenlijst over actuele Zwolse zaken in te vullen. Het Zwols burgerpanel bestaat uit ongeveer 12.000 leden van 18 jaar en ouder. Hiervan zijn rond de 1.700 panelleden woonachtig in de Binnenstad of schil eromheen. Deze inwoners vormen de bruto steekproef voor de drie metingen. Via een e-mail zijn/worden de panelleden uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen over hun mening over en ervaringen met het uitgaansleven en de vrije sluitingstijden voor horecabedrijven.

Aan de nulmeting heeft 38% van de aangeschreven panelleden meegewerkt, aan de tussenmeting 35%.

Tabel 1: respons bewoners

	<i>nulmeting</i>	<i>tussenmeting</i>
steekproef	1773	1629
respons (N)	681	572
respons (%)	38%	35%

De verdeling van de respondenten naar gebied (Binnenstad, schil noord en schil zuid), leeftijd en geslacht is niet geheel gelijk aan de werkelijke verdeling van de bevolking van 18 jaar en ouder. Ten behoeve van de representativiteit is dit via een weging rechtgetrokken.

De resultaten van de nul- en tussenmeting onder bewoners komen in hoofdstuk 2 aan de orde. Hierin wordt de nadruk gelegd op eventuele wijzigingen in de mening of gedachten van de bewoners (na een half jaar vrije sluitingstijden, ten opzichte van voor de start van de pilot).

Datum 9 maart 2017
Ons kenmerk Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

1.2.2 Groep B: Horeca

Tot de doelgroep horeca behoren alle geregistreerde horecaondernemers in Zwolle. Deze groep heeft voor de nul- en tussenmeting een brief toegestuurd gekregen met het verzoek mee te werken aan een online onderzoek over de regeling vrije sluitingstijden. In de brief was het internetadres van de online vragenlijst opgenomen, met een unieke code. Ook heeft men de vragenlijst schriftelijk ontvangen, zodat men zelf kon kiezen tussen schriftelijke of online medewerking. Zowel aan de nulmeting als de tussenmeting heeft 31% van de horecabedrijven meegewerkt.

Tabel 2: respons horecabedrijven

	<i>nulmeting</i>	<i>tussenmeting</i>
steekproef	249	249
respons (N)	78	77
respons (%)	31%	31%

Op basis van deze respons kan een indicatie worden gegeven van de mening en ervaringen van de horecabedrijven.

In hoofdstuk 3 worden de uitkomsten van de nul- en tussenmeting van de horecabedrijven besproken, waarbij vooral wordt ingegaan op eventuele veranderingen in de mening of houding van de horecabedrijven.

1.2.3 Groep C: Politie

Met de politie is afgesteld dat cijfers die relevant kunnen zijn voor de (tussentijdse- of eind-) evaluatie van de pilot, ter beschikking worden gesteld aan de afdeling Onderzoek & Informatie van de gemeente Zwolle. Voor de tussentijdse evaluatie zijn gegevens verstrekt over:

- Aantal incidenten in de binnenstad per straat, per kwartaal in 2014, 2015 en 2016;
- Aantal incidenten per soort incident in de binnenstad, per kwartaal in 2014, 2015 en 2016 (totaal en vier straten met meeste incidenten);
- Verloop per incidenttype, per kwartaal in 2014, 2015 en 2016;
- Aantal incidenten per dagdeel, per kwartaal in 2014, 2015 en 2016.

In de eindfase van de pilot zullen ook nog 1 of 2 interviews worden afgenomen met betrokkenen bij de politie, om te bespreken wat hun ervaringen zijn en welke aandachtspunten er volgens hen zijn. Die input wordt verwerkt in de eindevaluatie.

Hoofdstuk 4 beslaat een korte samenvatting van de vertrouwelijke aanvullende rapportage 'Horeca-incidenten Binnenstad Zwolle' d.d. 10 februari 2017 die de politie ten behoeve van de pilot vrije sluitingstijden heeft verstrekt.

Datum 9 maart 2017
Ons kenmerk Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

1.3 Rapportage

Zoals aangegeven worden in deze tussenevaluatie de uitkomsten besproken van de nul- en tussenmeting onder bewoners en horecabedrijven. Daarnaast wordt ingegaan op de cijfers en constatering van de politie. Op basis van al deze bevindingen kan een tussenbalans worden opgemaakt over de pilot vrije sluitingstijden.

In de bespreking van de onderzoeksuitkomsten van bewoners en horecabedrijven, vormen de resultaten van de tussenmeting de basis. Deze worden vergeleken met de uitkomsten van de nulmeting, zodat eventuele effecten van de vrije sluitingstijden inzichtelijk worden. In de bespreking van de uitkomsten wordt niet expliciet ingegaan op de waarden op zich, maar voornamelijk op de ontwikkelingen.

De vragenlijsten voor bewoners en horecabedrijven bevatten een aantal open vragen; de antwoorden hierop zijn in dit rapport gecategoriseerd weergegeven. De opdrachtgever beschikt over een bestand met alle open antwoorden per vraag.

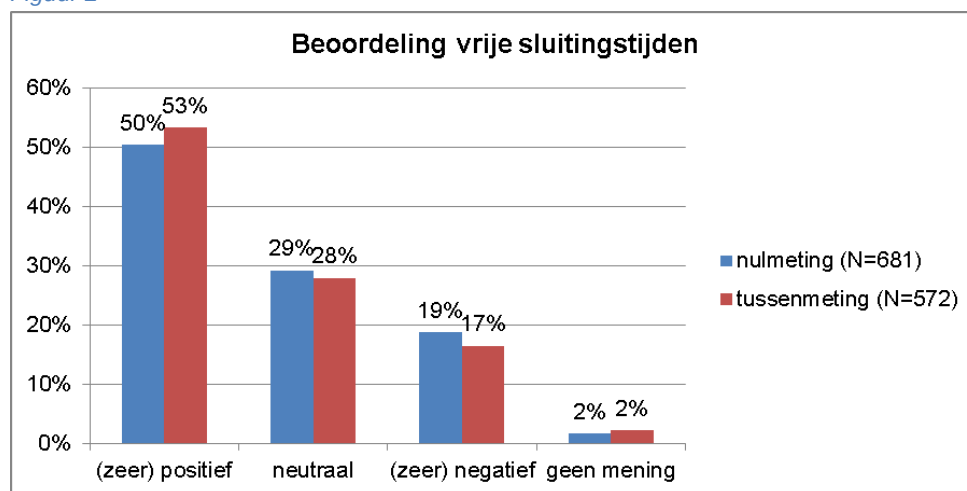
2 Bewoners

Een groot deel van de Zwolse horecabedrijven is gevestigd in de binnenstad van Zwolle. Het is van belang inzicht te hebben of de regeling van vrije sluitingstijden gevolgen heeft voor inwoners van dit gebied. De bewoners van de binnenstad en omgeving (zie par. 1.2.1) hebben voorafgaand aan de start van de pilot (nulmeting) en na een half jaar (tussenmeting) vragen beantwoord over hun mening over de vrije sluitingstijden en de gevolgen ervan, gevoel van veiligheid, ervaren overlast, uitgaansgedrag en het uitgaansleven in het algemeen.

2.1 Algemene beoordeling vrije sluitingstijden

De bewoners is gevraagd hoe zij er over het algemeen tegenover staan dat horecagelegenheden vanaf 1 augustus 2016 tot 1 augustus 2017 zelf mogen bepalen hoe laat zij hun voorziening sluiten (figuur 2). De cijfers laten zien dat rond de helft van de bewoners (zeer) positief is, waarbij het aandeel positief gestemden in de tussenmeting zelfs licht is toegenomen ten opzichte van de nulmeting. Van de bewoners staat 17% (zeer) negatief tegenover de vrije sluitingstijden.

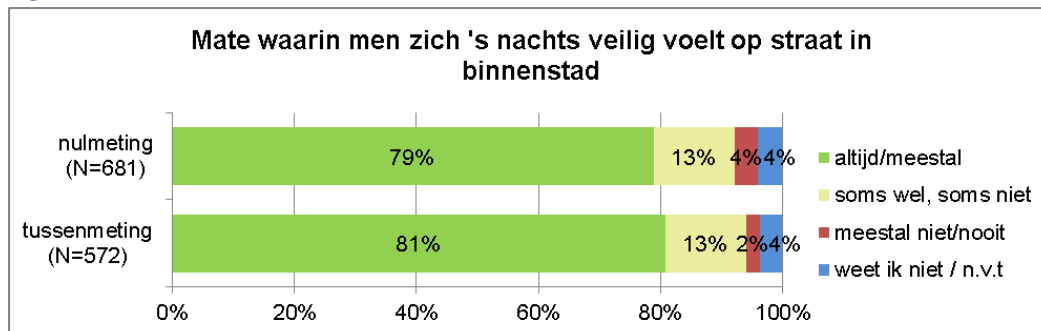
Figuur 2

2.2 Gevoel van veiligheid in de binnenstad

In welke mate voelen bewoners zich veilig wanneer zij zich 's nachts in de binnenstad op straat begeven (figuur 3)? De ruime meerderheid van de bewoners (81%) voelt zich altijd of meestal veilig, 13% soms en 2% meestal niet. Ten opzichte van de nulmeting is het verschil zeer gering, maar het veiligheidsgevoel lijkt licht te zijn verbeterd; voor de start van de pilot voelde een iets groter deel van de bewoners zich onveilig en een iets kleiner deel zich veilig.

Figuur 3

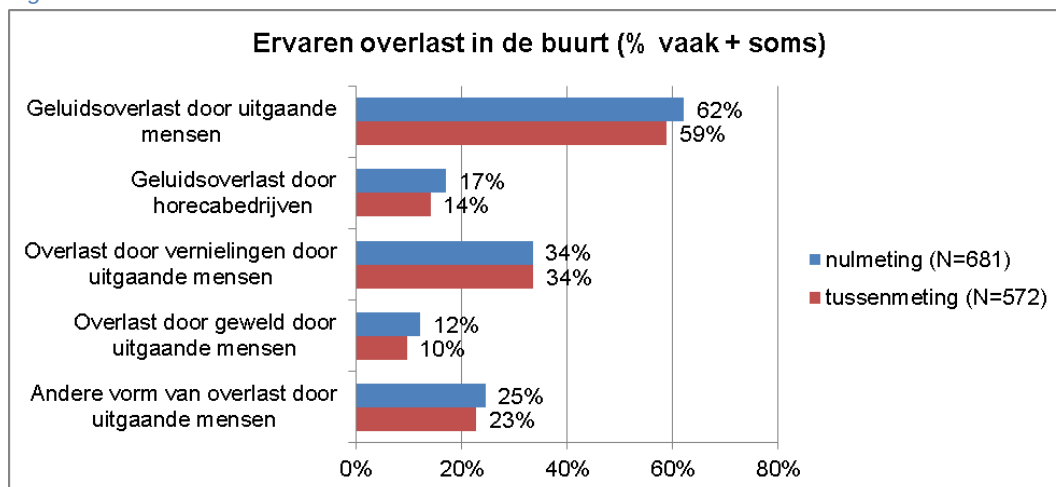
2.3

Ervaren overlast

Om een indruk te krijgen van de gevolgen van de vrije sluitingstijden van horecabedrijven op de overlast voor bewoners, is van verschillende soorten overlast in zowel de tussenmeting als de nulmeting gemeten naar de mate waarin bewoners deze ervaren (figuur 4). De bewoners konden per soort overlast kiezen uit de antwoorden vaak, soms, zelden en nooit.

Wanneer we alleen kijken naar 'vaak' en 'soms' (cumulatief), blijkt dat geluidsoverlast door uitgaande mensen en horecabedrijven na een half jaar van de pilot door minder bewoners worden ervaren dan voor de pilot, wat ook geldt voor overlast door geweld en andere vormen van overlast door uitgaande mensen. De ervaren overlast door vernielingen is gelijk gebleven. Wanneer alleen bewoners worden beschouwd die aangeven in de buurt van een horecagelegenheid te wonen, liggen de percentages iets hoger, maar is dezelfde daling van ervaren overlast te zien (niet in de figuur getoond).

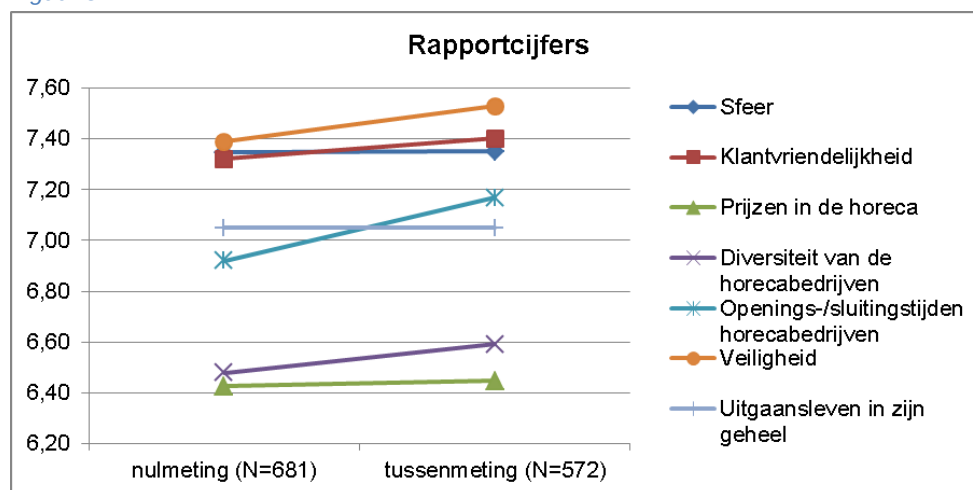
Figuur 4

2.4 Beoordeling uitgaansleven

De bewoners hebben een aantal aspecten met betrekking tot het uitgaansleven in Zwolle beoordeeld met een rapportcijfer (figuur 5). De uitkomsten van de tussenmeting vergelijkend met die van de nulmeting, zijn geringe verschillen zichtbaar. De gemiddelde rapportcijfers voor de openings-/sluitingstijden en de veiligheid zijn (significant) gestegen. Ook de klantvriendelijkheid en diversiteit van horecabedrijven lijken positiever te worden beoordeeld. De sfeer, prijzen en het uitgaansleven in zijn geheel zijn qua beoordeling min of meer ongewijzigd. Verder valt op dat veiligheid van de zeven aspecten de hoogste waardering krijgt van de bewoners.

Figuur 5

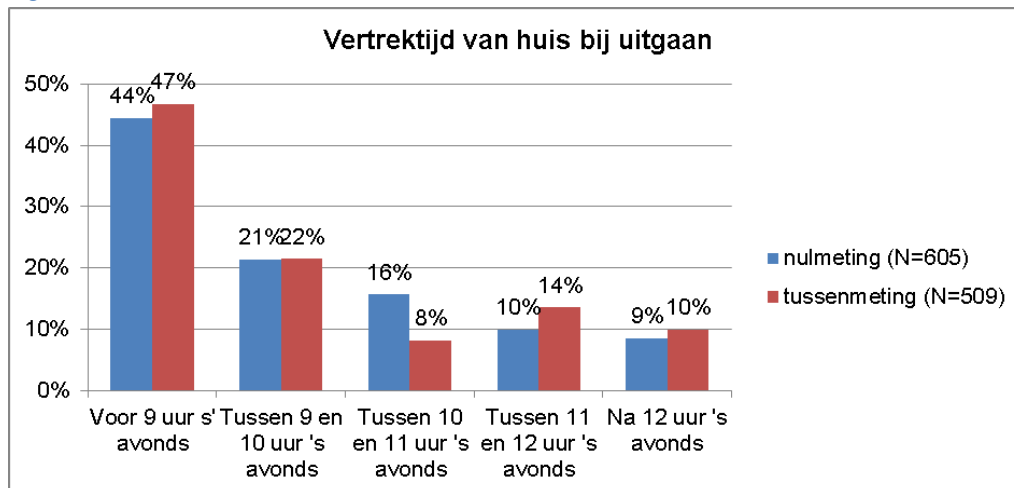

2.5 Uitgaansgedrag bewoners

Om een juist beeld te krijgen van (eventuele verschuivingen in) het uitgaansgedrag door de vrije sluitingstijden, is een analyse van uitsluitend bewoners van de binnenstad eigenlijk te beperkt. In de eindevaluatie wordt een beeld geschetst van het uitgaansgedrag van Zwollenaren in het algemeen. Om in deze tussenevaluatie toch een beeld te kunnen schetsen, wordt hieronder het uitgaansgedrag van de bewoners weergegeven wat betreft vertrektijden van en naar huis.

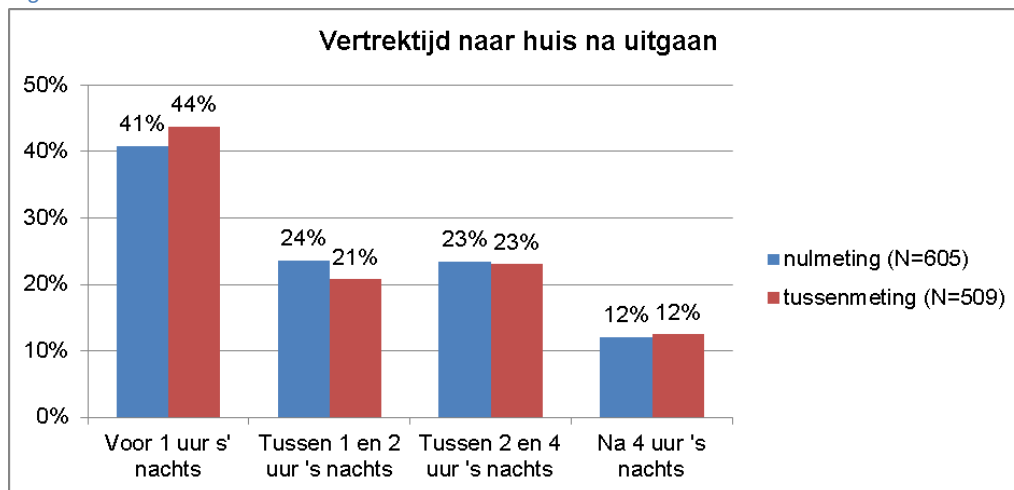
Van de ondervraagde bewoners zegt 11% nooit uit te gaan in Zwolle (zowel in nul- als tussenmeting). Een groot deel van de wel uitgaande bewoners gaat voor 9 uur 's avonds van huis; 30% vertrekt tussen 9 en 11 uur van huis en bijna een kwart na 11 uur (figuur 6). De tussenmeting en de nulmeting vergelijkend, is te zien dat minder bewoners tussen 10 en 11 van huis gaan, wat het meest is terug te zien in een toename van het aantal bewoners dat na 11 uur van huis vertrekt, maar ook zichtbaar is in eerdere vertrektijden.

Figuur 6

De lichte verschuiving in de vertrektijd is niet geheel terug te zien in het tijdstip waarop men huiswaarts gaat (figuur 7). Meer bewoners gaan voor 1 uur 's nachts weer naar huis en minder tussen 1 en 2 uur. Voor de late uurtjes na 4 uur 's nachts is geen verschil zichtbaar.

Figuur 7

2.6

Gevolgen vrije sluitingstijden

De bewoners kunnen verschillende gevolgen ervaren van het instellen van de vrije sluitingstijden voor horecabedrijven. Hen is in de tussenmeting gevraagd welke positieve en negatieve gevolgen zij ervaren na een half jaar waarin de pilot loopt, en in de nulmeting welke gevolgen zij vooraf verwachtten. Hierbij moet worden opgemerkt dat de antwoorden bij de tussenmeting niet alleen eigen ervaringen betreffen, maar ook gevolgen die men verwacht zonder deze zelf te ervaren.

Datum 9 maart 2017
Ons kenmerk Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

2.6.1 Positieve gevolgen

Na een half jaar waarin de pilot loopt ervaren (c.q. verwachten) bewoners van de binnenstad zelf voornamelijk de volgende positieve gevolgen van de vrije sluitingstijden:

- Beter spreiding uitgaanspubliek, minder grote massa's op straat, geen piektijden, minder overlast;
- Je kunt blijven als het gezellig is;
- Ondernemers kunnen beter inspelen op de behoefte van klanten (meer mogelijkheden, meer omzet);
- Langer kunnen uitgaan;
- Meer vrijheid, zowel voor ondernemers als voor inwoners (die uitgaan).

In totaal heeft ongeveer 45% van de bewoners een of meerdere positieve gevolgen genoemd. De ervaren positieve gevolgen zijn gelijk aan de gevolgen die men voorafgaand aan de pilot vooral verwachtte van de vrije sluitingstijden.

2.6.2 Negatieve gevolgen

De negatieve gevolgen die door bewoners van de binnenstad worden ervaren en ook van tevoren werden verwacht, vallen voornamelijk onder het volgende:

- Langer (geluids)overlast van uitgaande en dronken mensen;
- Later (geluids)overlast van uitgaande en dronken mensen;
- Meer (geluids)overlast van uitgaande en dronken mensen.

Van de bewoners heeft ongeveer 33% negatieve gevolgen van de vrije sluitingstijden concreet benoemd.

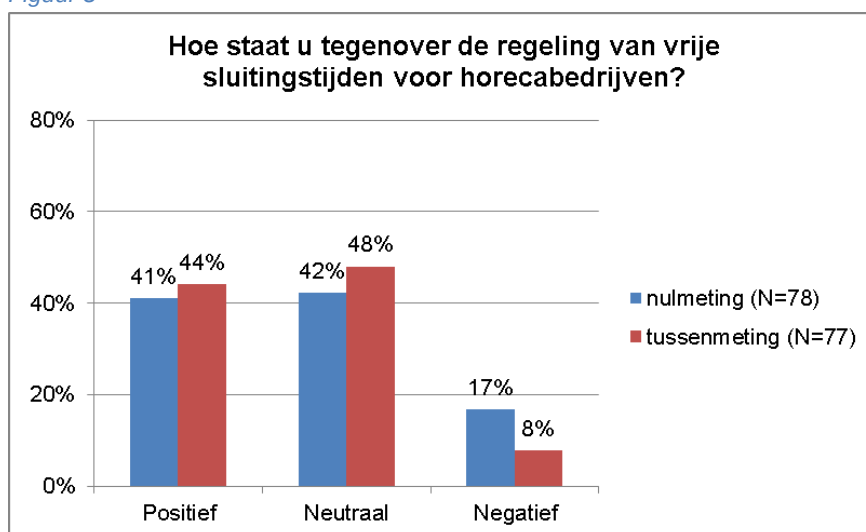
3 Horecabedrijven

Wat vinden de horecabedrijven zelf eigenlijk van de regeling vrije sluitingstijden, maken zij gebruik van de ruimere mogelijkheden en welke invloed heeft de regeling op het uitgaansleven? In dit hoofdstuk wordt hierop ingegaan, op basis van de uitkomsten van de nul- en tussenmeting die onder de horecabedrijven hebben plaatsgevonden (zie par. 1.2.2).

3.1 Algemene beoordeling vrije sluitingstijden

Wat is de algemene mening van horecabedrijven over de regeling van vrije sluitingstijden? Bijna de helft van de horecabedrijven staat hier neutraal tegenover, maar ook 44% beoordeelt de regeling positief (figuur 8). Acht procent is negatief. Vergeleken met de nulmeting, die voorafgaand aan de start van de pilot heeft plaatsgevonden, zijn iets meer horecabedrijven positief over de regeling en duidelijk minder bedrijven negatief.

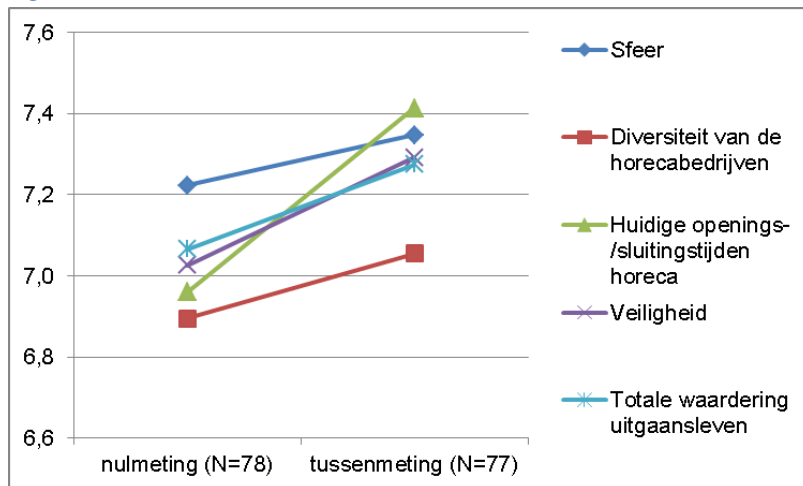
Figuur 8

3.2 Beoordeling uitgaansleven

De horecabedrijven hebben een vijftal aspecten die te maken hebben met uitgaan in Zwolle beoordeeld met een rapportcijfer (figuur 9). De rapportcijfers van alle bevroegde aspecten over het uitgaansleven zijn gestegen. De stijging van het oordeel over de huidige opening- en sluitingstijden van horeca is het grootst. Bovendien is de waardering hiervoor ten opzichte van de andere aspecten het hoogst. Het uitgaansleven in het algemeen is blijkens de uitkomsten volgens de horecabedrijven vooruit gegaan.

Figuur 9

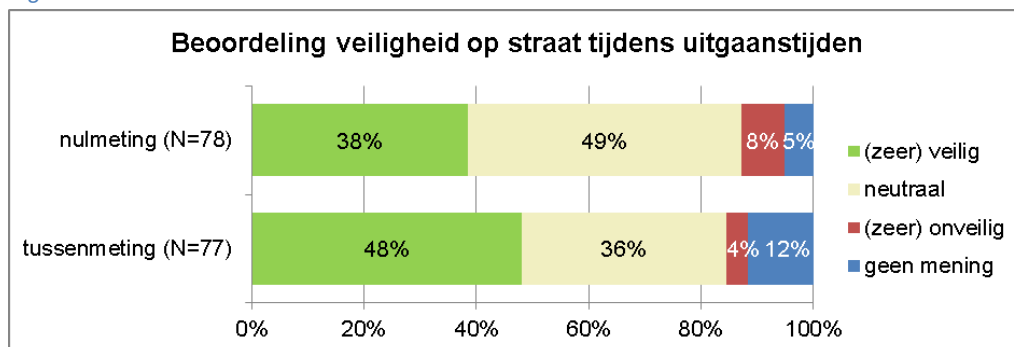

3.3

Veiligheid op straat

Behalve via een rapportcijfer hebben de horecabedrijven ook op een vijfpuntsschaal aangegeven hoe zij over het algemeen de veiligheid op straat tijdens uitgaanstijden beoordelen (figuur 10). Blijkens de uitkomsten is de veiligheid volgens de horecabedrijven verbeterd. Bijna de helft vindt het veilig op straat, waar dat voor de start van de pilot nog 38% betrof. Het deel van de horecabedrijven dat het onveilig vindt, is bovendien afgenomen (van 8% naar 4%).

Figuur 10

3.4

Gebruik vrije sluitingstijden

Voordat de pilot was ingegaan, verwachtte 22% van de 78 responderende horecabedrijven zeker of waarschijnlijk gebruik te gaan maken van de vrije sluitingstijden. Na een half jaar heeft 21% van de 77 responderende horecabedrijven dit daadwerkelijk gedaan (10% elke week, 5% regelmatig en 5% af en toe). Restaurants maken het minst gebruik van deze mogelijkheid (95% helemaal niet). Voor het tweede halfjaar van de pilot verwacht in totaal 30% van de horecabedrijven wel eens gebruik te zullen maken van de vrije sluitingstijden.

Datum 9 maart 2017
Ons kenmerk Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

Horecabedrijven die gebruik maken van de ruimere mogelijkheden qua sluitingstijden, doen dat vooral op vrijdag en zaterdag, gevolgd door de donderdag. Op de andere dagen wordt zeer beperkt gebruik gemaakt van de extra mogelijkheden. Dat is ook zoals de bedrijven dat zelf vooraf hadden verwacht.

3.5 Veiligheidsmaatregelen

Voorafgaand aan de pilot was ongeveer de helft van de horecabedrijven die verwachtten langer geopend te blijven, van plan veiligheidsmaatregelen te gaan treffen (misschien of zeker). Na een halfjaar blijkt dat ook de helft van de horecabedrijven die wel eens langer open blijven daadwerkelijk veiligheidsmaatregelen treft. Het betreft horecabedrijven uit de categorieën 'café, grand-café, café-restaurant' en 'snackbar, automatiek, shoarmazaak, fastfood e.d.'.

De extra veiligheidsmaatregelen die bedrijven vooral treffen, zijn het plaatsen van een portier en gastheren/vrouwen, maar ook cameratoezicht en nieuwe of andere huisregels en deurbeleid worden als extra maatregel toegepast. De getroffen maatregelen zijn ook de maatregelen waarvan men voorafgaand aan de pilot verwachtte deze te treffen als men langer open zou blijven, met uitzondering van nieuwe huisregels.

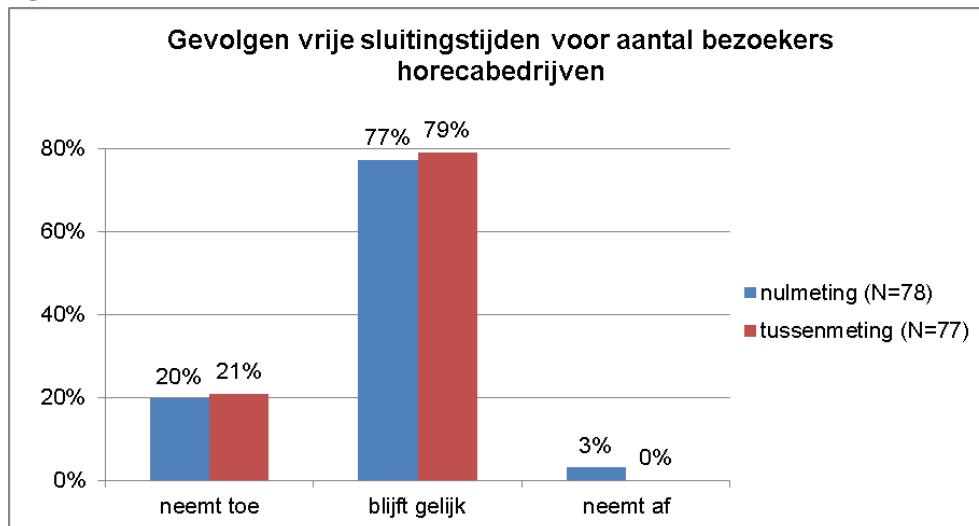
3.6 Gevolgen vrije sluitingstijden voor horecabedrijven

Het vrijgeven van de sluitingstijden kan verschillende gevolgen hebben. Nagegaan is in hoeverre de regeling volgens de horecabedrijven invloed heeft op het aantal bezoekers van hun voorziening en op de veiligheid in het uitgaansleven.

3.6.1 Aantal bezoekers

De gevolgen voor het aantal bezoekers bij de horecabedrijven zijn tot nu toe gering (figuur 11). Daar waar enkele horecabedrijven voor de start van de pilot hadden verwacht dat het aantal bezoekers zou dalen, heeft geen van de bedrijven nu die ervaring. Het merendeel ervaart geen verandering in het aantal bezoekers, als gevolg van de vrije sluitingstijden.

Figuur 11

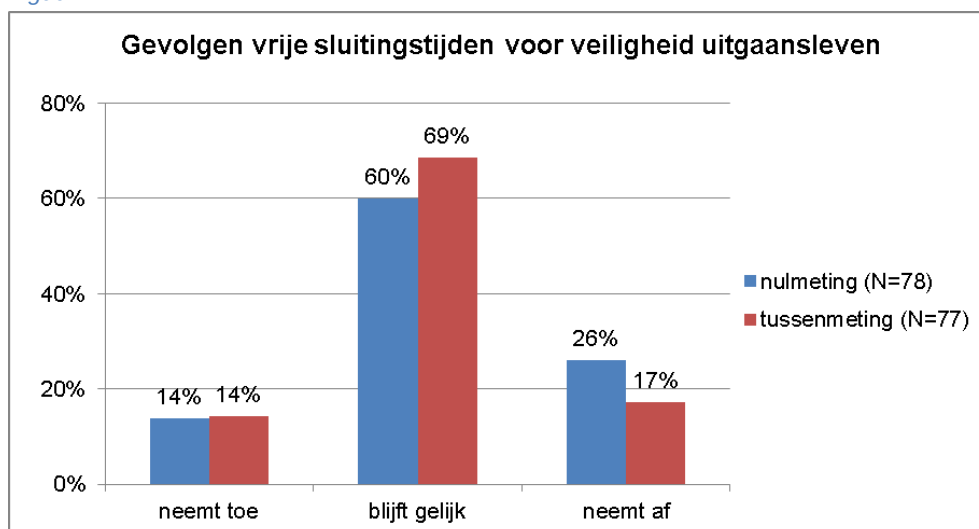

3.6.2

Veiligheid uitgaansleven

Ruim een kwart van de horecabedrijven dacht voordat de vrije sluitingstijden waren ingegaan, dat de veiligheid in het uitgaansleven hierdoor achteruit zou gaan (figuur 12). Na een half jaar is de ervaring anders: 17% ervaart een afname van de veiligheid, 14% een toename. Men ervaart voornamelijk geen verandering in de veiligheid tijdens het uitgaansleven. De gevolgen voor de veiligheid zijn dus geringer dan de horecabedrijven vooraf hadden verwacht.

Figuur 12

Datum	9 maart 2017
Ons kenmerk	Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

3.6.3 Positieve gevolgen

Van de 77 horecabedrijven die aan de tussenmeting hebben meegewerkt, hebben er 19 via een open vraag positieve gevolgen benoemd van de regeling. De gevolgen die zij vooral hebben genoemd, zijn:

- Rustiger afloop van de nacht (binnen en buiten) door grotere spreiding, daardoor minder geluidsoverlast en veiliger;
- Meer vrijheid voor horecaondernemers (meer diversiteit in aanbod, meer gastvrijheid, meer mogelijkheden, meer omzet);
- Minder gestress tegen sluitingstijd;
- Grotere tevredenheid gasten en ondernemer.

In de nulmeting is de horecabedrijven ook gevraagd welke positieve gevolgen zij verwachtten. Hieruit zijn dezelfde antwoorden genoemd, aangevuld met de verwachting dat de vrije sluitingstijden de aantrekkingskracht van Zwolle zullen vergroten.

3.6.4 Negatieve gevolgen algemeen

Door 17 van de 77 horecabedrijven die hebben deelgenomen aan de tussenmeting zijn negatieve gevolgen van de vrije sluitingstijden genoemd. Deze zijn vrij divers van aard. Gevolgen die twee of drie keer zijn genoemd, zijn:

- Bezoekers gaan later de stad in;
- Het blijft langer (=later) onrustig;
- Venstertijden zijn onprettig (grotere kans op overlast en lastig voor rokers om even naar buiten te kunnen);
- Meer beveiligers/portier nodig om geopend te mogen blijven;
- Verhoogd drankgebruik bezoekers.

Dit zijn dezelfde punten die meerdere horecabedrijven voorafgaand aan de start van de pilot hadden verwacht als negatieve gevolgen van de regeling vrije sluitingstijden.

3.7 Verbeterpunten verantwoordelijkheid horecabedrijven

De horecabedrijven hebben ook verbeterpunten kunnen aangeven met betrekking tot de verantwoordelijkheid van de ondernemer op het gebied van veiligheid, openbare orde en het voorkomen van overlast. De volgende punten zijn minimaal twee keer genoemd door de 18 bedrijven die verbeterpunten hebben genoemd:

- Meer cameratoezicht;
- Duidelijke communicatie en afspraken tussen ondernemers en politie (bijv. gezamenlijke beveiliging/bewaking gemeente, bewoners, ondernemers);
- Meer focus op het vroeger vullen van de stad met publiek;
- Biedt jongeren wat te doen (teveel hangjongeren).

Verbeterpunten die in de nulmeting naar voren kwamen (naast de hierboven genoemde punten), zijn het alert zijn op het voorkomen van dronkenschap, het inzetten van meer personeel (waaronder portier/beveiligers) en het vervroegen van sluitingstijden.

Datum 9 maart 2017
Ons kenmerk Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

3.8 Gewenste veranderingen in de regeling vrije sluitingstijden

Horecabedrijven die van mening zijn dat in het laatste traject van de pilot vrije sluitingstijden zaken moeten worden aangepast, hebben kunnen benoemen welke verandering volgens hen wenselijk is. Elf horecabedrijven hebben hierop geantwoord. Het afschaffen van venstertijden is door vier van de bedrijven geopperd. Het niet verplicht stellen van een portier (maar in plaats daarvan bijvoorbeeld een gastheer/vrouw) is ook tweemaal genoemd.

4 Politie

4.1 Rapportage van de politie

Op verzoek van de gemeente Zwolle heeft de politie een analyse gemaakt van de incidenten die in de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2016 in de binnenstad van Zwolle (Binnenstad-noord en -zuid) tijdens uitgaansuren hebben plaatsgevonden en zijn geregistreerd. In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de politie getoond, die relevant zijn voor deze tussenevaluatie van de pilot vrije sluitingstijden. Voor nadere detaillering verwijzen we de opdrachtgever naar de rapportage van de politie. Aangezien dat een vertrouwelijk document is, is het niet mogelijk deze als bijlage in het onderhavige rapport op te nemen.

De politie geeft aan dat enige voorzichtigheid geboden is bij de interpretatie van de gegevens en het trekken van conclusies. Als reden daartoe zegt de politie het volgende in haar rapportage:

“De betreffende mutaties zijn niet doorgelezen, veredeld en gecontroleerd op juistheid. Het verhaal achter de cijfers is niet bekeken en er is geen nader onderzoek gedaan naar bijvoorbeeld opvallende en of onverwachte wijzigingen. Ook is bij het weergeven van de cijfers en de korte toelichting geen rekening gehouden met de kennis over het gebied. De cijfers kunnen derhalve afwijken van de werkelijke situatie aangezien de dubbele mutaties of de mutaties waarbij een onjuiste maatschappelijke klasse is gebruikt, niet verwijderd zijn. Daarnaast is het mogelijk dat er incidenten in de telling zijn meegenomen die niet passen bij uitgaansgeweld, maar wel in de selectie zijn geplaatst omdat ze voldoen aan de selectiecriteria.

....

Zoals eerder aangegeven betreft dit een weergave van de bruto-cijfers zonder het verhaal achter deze cijfers te hebben onderzocht. Om een reëel beeld te krijgen is het wenselijk de afwijkende cijfers ten opzichte van eerdere periodes nader te bekijken.”
(Bron: Politie, rapportage Horeca-incidenten Binnenstad Zwolle, 10-2-2017)

Medio 2017 zal de politie nogmaals een rapportage uitbrengen om de ontwikkeling van het aantal incidenten in de binnenstad van Zwolle in beeld te brengen.

4.2 Horeca-incidenten in de binnenstad

De politie heeft het aantal incidenten tijdens uitgaanstijden in het tweede halfjaar van 2016 vergeleken met het aantal incidenten in dezelfde periode in 2015 en 2014. Op basis daarvan zijn de resultaten van de politie naar aanleiding van hun analyse als volgt:

- Het aantal incidenten in de laatste twee kwartalen van het jaar is in 2016 ten opzichte van voorgaande jaren gestegen.
- In de Voorstraat zijn de afgelopen drie jaren de meeste incidenten voorgekomen (cumulatief), gevolgd door de Melkmarkt, Grote Markt en Jufferenwal.
- De stijging van het aantal incidenten in 2016 lijkt vooral toe te schrijven aan een toename van incidenten 'overlast alcohol en drugs', 'belediging', 'openbare dronkenschap' en 'rijden onder invloed'.
- Incidenten op het gebied van alcohol en drugs zijn in aantal in het derde en vierde kwartaal van 2016 toegenomen. Ook geweldsincidenten zijn in het derde en vierde kwartaal licht gestegen (na een daling sinds 2015).
- Overlast (niet alcohol/drugs-gerelateerd) is het derde kwartaal van 2016 toegenomen, maar in het vierde kwartaal weer gedaald.
- Het aantal vernielingen is relatief constant (met een kleine stijging in het derde kwartaal van 2016, gevolgd door een zelfde daling in het vierde kwartaal).
- De meeste incidenten in de laatste twee kwartalen van 2016 hebben plaatsgevonden in nachten van vrijdag op zaterdag en zaterdag op zondag (tussen 0.00 en 08.00 uur). Het aantal incidenten op deze momenten is ten opzichte van eerdere kwartalen (in 2014, 2015 en 2016) toegenomen.

De door de politie benoemde voorzichtigheid bij de interpretatie in acht nemend, is uit de analyse van de politie op te maken dat in het tweede halfjaar van 2016 het aantal incidenten in de binnenstad tijdens uitgaanstijden is toegenomen.

Datum	9 maart 2017
Ons kenmerk	Tussenevaluatie Pilot Vrije Sluitingstijden

Bijlagen

Vragenlijst Bewoners – Tussenevaluatie (online)

1. **Als u 's avonds (of 's nachts) uitgaat in Zwolle, hoe laat vertrekt u dan meestal van huis?**

- ☐ Voor 9 uur 's avonds
- ☐ Tussen 9 en 10 uur 's avonds
- ☐ Tussen 10 en 11 uur 's avonds
- ☐ Tussen 11 en 12 uur 's avonds
- ☐ Na 12 uur 's avonds
- ☐ Ik ga nooit uit > ga naar vraag 3

2. **Hoe laat komt u meestal weer thuis als u bent uitgegaan?**

- ☐ Voor 1 uur 's nachts
- ☐ Tussen 1 en 2 uur 's nachts
- ☐ Tussen 2 en 4 uur 's nachts
- ☐ Na 4 uur 's nachts

3. **Woont u zelf in de buurt van een horecagelegenheid?**

- ☐ Ja
- ☐ Nee

4. **In welke mate voelt u zich meestal veilig wanneer u zich 's nachts in de binnenstad op straat begeeft?**

- ☐ Ik voel me altijd veilig
- ☐ Ik voel me meestal veilig
- ☐ Ik voel me soms wel en soms niet veilig
- ☐ Ik voel me meestal niet veilig
- ☐ Ik voel me nooit veilig
- ☐ Weet ik niet / niet van toepassing

5. **In welke mate komen de volgende situaties 's nachts voor bij u in de buurt?**

	vaak	soms	zelden	nooit
Geluidsoverlast door uitgaande mensen	☐	☐	☐	☐
Geluidsoverlast door horecabedrijven	☐	☐	☐	☐
Overlast door vernielingen door uitgaande mensen	☐	☐	☐	☐
Overlast door geweld door uitgaande mensen	☐	☐	☐	☐
Andere vorm van overlast door uitgaande mensen	☐	☐	☐	☐

6. <Indien 'andere vormen van overlast' vaak of soms voorkomt>

U hebt net aangegeven dat 'andere vormen van overlast' zich vaak of soms 's nachts voordoen bij u in de buurt? Om wat voor soort overlast gaat dit?

OPEN ANTWOORD

7. Hoe beoordeelt u de volgende aspecten met betrekking tot uitgaan of het uitgaansleven in Zwolle? Geef uw oordeel door middel van een rapportcijfer tussen de 1 en de 10.

<antwoorden 1t/m 10 en geen mening>

- Sfeer
- Klantvriendelijkheid
- Prijzen in de horeca
- Diversiteit van de horecabedrijven
- Openings-/sluitingstijden horecabedrijven
- Veiligheid
- Uitgaansleven in zijn geheel

8. Horecagelegenheden in Zwolle mogen vanaf 1 augustus 2016 tot 1 augustus 2017 zelf bepalen hoe laat zij hun voorziening sluiten. Hoe staat u hier nu tegenover?

- ☐ Zeer positief
- ☐ Positief
- ☐ Neutraal
- ☐ Negatief
- ☐ Zeer negatief
- ☐ Geen mening

9. Welke positieve gevolgen van de vrije sluitingstijden ervaart u?

OPEN ANTWOORD

10. Welke negatieve gevolgen van de vrije sluitingstijden ervaart u?

OPEN ANTWOORD

11. Wat is uw leeftijd?

_____ jaar

12. Wat is uw geslacht?

- ☐ Man
- ☐ Vrouw

13. Hebt u tot slot nog opmerkingen?

OPEN ANTWOORD

Dit is het einde van de vragenlijst, bedankt voor uw medewerking.

Vragenlijst horecasluitingstijden - Tussenevaluatie

Graag willen we u vragen deze vragenlijst in te vullen, over sluitingstijden van horecabedrijven en over het uitgaansleven in Zwolle in het algemeen. Het beantwoorden van de vragen zal ongeveer 10 minuten duren.

1. Tot welke categorie behoort uw horecabedrijf?

- ☐ Café, grand-café, café-restaurant
- ☐ Restaurant
- ☐ Lunchroom, koffie-concept, broodjeszaak (daghoreca)
- ☐ Snackbar, automatiek, shoarmazaak, fastfood e.d.
- ☐ Discotheek, nachtclub, bar-dancing
- ☐ Anders, namelijk _____

2. De pilot 'vrije sluitingstijden' loopt inmiddels een halfjaar. Hoe staat u nu tegenover de regeling van vrije sluitingstijden voor horecabedrijven?

- ☐ Positief
- ☐ Neutraal
- ☐ Negatief

3. Hebt u tot nu toe gebruik gemaakt van de ruimere mogelijkheden qua openingstijden die u hebt als gevolg van de pilot?

- ☐ Ja, elke week
- ☐ Ja, regelmatig, maar niet elke week
- ☐ Ja, af en toe
- ☐ Nee, helemaal niet > *ga naar vraag 7*

4. Op welke dag(en) bent u het afgelopen halfjaar (wel eens) langer geopend gebleven en tot hoe laat?

- ☐ Maandag, met als nieuwe sluitingstijd: _____
- ☐ Dinsdag, met als nieuwe sluitingstijd: _____
- ☐ Woensdag, met als nieuwe sluitingstijd: _____
- ☐ Donderdag, met als nieuwe sluitingstijd: _____
- ☐ Vrijdag, met als nieuwe sluitingstijd: _____
- ☐ Zaterdag, met als nieuwe sluitingstijd: _____
- ☐ Zondag, met als nieuwe sluitingstijd: _____

5. Treft u extra veiligheidsmaatregelen wanneer u langer open blijft?
- ☐ Nee, nooit > *ga naar vraag 7*
 - ☐ Soms
 - ☐ Ja, altijd
 - ☐ Niet van toepassing > *ga naar vraag 7*
6. Welke veiligheidsmaatregelen treft u wanneer u langer open blijft? Het gaat hier dus om zaken die u anders bent gaan doen in vergelijking met vóór de start van vrije sluitingstijden. U mag meerdere antwoorden aankruisen.
- ☐ Portier
 - ☐ Nieuwe/andere huisregels
 - ☐ Nieuw/ander deurbeleid
 - ☐ Veiligheidsplan
 - ☐ Gastheren/vrouwen
 - ☐ Cameratoezicht
 - ☐ Anders, namelijk _____
7. Bent u van plan het komende halfjaar gebruik te maken van de ruimere mogelijkheden qua openingstijden die u hebt als gevolg van de pilot?
- ☐ Ja, elke week
 - ☐ Ja, regelmatig, maar niet elke week
 - ☐ Ja, af en toe
 - ☐ Nee, helemaal niet
 - ☐ Weet ik nog niet
8. Hoe beoordeelt u over het algemeen de veiligheid op straat tijdens uitgaanstijden?
- ☐ Zeer veilig
 - ☐ Veilig
 - ☐ Neutraal
 - ☐ Onveilig
 - ☐ Zeer onveilig
 - ☐ Geen mening

9. Hoe beoordeelt u de volgende aspecten met betrekking tot uitgaan in Zwolle? Geef uw oordeel door middel van een rapportcijfer tussen de 1 en de 10.
(1=zeer slecht, 10=zeer goed; geen decimalen gebruiken)

	Rapportcijfer
Sfeer	
Diversiteit van de horecabedrijven	
Huidige openings-/sluitingstijden horeca (dus nog vóór de proef met het vrijgeven van sluitingstijden)	
Veiligheid	
Totale waardering uitgaansleven	

10. Welke gevolgen hebben de vrije sluitingstijden voor het aantal bezoekers bij uw eigen horecabedrijf?

- ☐ Is toegenomen
- ☐ Is gelijk gebleven
- ☐ Is afgenomen
- ☐ Geen mening

11. Welke gevolgen hebben de vrije sluitingstijden voor de veiligheid in het uitgaansleven?

- ☐ Is toegenomen
- ☐ Is gelijk gebleven
- ☐ Is afgenomen
- ☐ Geen mening

12. Welke positieve gevolgen ervaart u als gevolg van de vrije sluitingstijden, voor uzelf of in het algemeen?

13. Welke negatieve gevolgen ervaart u als gevolg van de vrije sluitingstijden, voor uzelf of in het algemeen?

14. Hebt u nog suggesties/verbeterpunten met betrekking tot de verantwoordelijkheid van de ondernemer op het gebied van veiligheid, openbare orde en het voorkomen van overlast?

15. Zijn er zaken met betrekking tot de regeling vrije sluitingstijden die volgens u moeten veranderen het komende halfjaar van de pilot?

16. Hebt u tot slot nog andere opmerkingen naar aanleiding van de vrije sluitingstijden voor horecabedrijven?

17. Wat is de postcode van uw horecabedrijf? (Bijvoorbeeld: 8000 AB)

Bedankt voor het beantwoorden van de vragen.

U kunt deze vragenlijst terugsturen in de bijgevoegde antwoordenvelop van de gemeente Zwolle.
(Gemeente Zwolle, afdeling Onderzoek & Informatie, antwoordnummer 119, 8000 VB Zwolle)